

Kommunikációs Mátrix

Kommunikációs képességek felmérése

- ■ azoknak, akik a kommunikációs fejlődés korai szakaszaiban vannak
- ■ azoknak, akik a kommunikáció bármely formáját használják, beleértve a preszimbolikus vagy alternatív és augmentatív formákat

Elérhető szülők számára készült változatban is

Charity Rowland, Ph.D.
©1990, 1996, 2004

Alapok és bevezetés

A **Kommunikációs Mátrix** valójában négy mátrix sorozata, amik a kommunikáció négy alapvető okát és a kompetencia hét szintjét jelenítik meg. A kompetencia szintjei a kommunikációra használt viselkedések alapján lettek megkülönböztetve, a preintencionális viselkedéstől a két- és háromszimbólumos kifejezéseikig terjedően. A Mátrix szerveződése 9 tipikusan fejlődő csecsemő mintáján alapul, akiket három alkalommal mértek fel 6 és 20 hónapos koruk között. A Mátrix egy felmérő eszköz, ami arra tervezték, hogy pontosan meghatározza, jelenleg hogyan kommunikál egy gyermek, valamint arra, hogy egy olyan vázat biztosítson, amellyel ésszerű kommunikációs célokat lehet meghatározni, specifikus viselkedések és kommunikatív funkciók vagy szándékok elérésének érdekében. A Mátrixot úgy tervezték, hogy olyan gyermekeknek lehessen használni, akiknek súlyos kommunikációs zavarai vannak, beleértve súlyos szenzoros, motoros és kognitív zavarokat. A felmért személy a Mátrixban végig „gyermek”-ként kerül említésre. Felhívjuk figyelmét, hogy a Mátrix egyaránt alkalmazható felnőtteknél, akik a kommunikáció korai szakaszainál tartanak. Szintén hasznos felmérni súlyosabb fogyatékoság nélküli fiatal gyermekeket, akik a kommunikatív fejlődés korai szakaszaiban járnak.

A Mátrix két, különállóan szerkesztett, fő részből áll – a füzetből és a profilból. Miután elolvasta a bevezetést az 1. és 2. oldalon, megtalálja az útmutatót a 3. oldalon. Ezek után négy mátrix található, egy-egy a kommunikáció négy fő okához kapcsolódóan. Mindegyik mátrix egy kérdéssort tartalmaz, amire a mátrixban kell válaszolni. A mátrixok kitöltése specifikus információt ad arról, hogy pontosan hogyan fejezi ki magát gyermeke.

Miután válaszolt a 3–6. oldalon lévő kérdésekre, befejezheti a profilt. A profil összefoglalja a 3–6. oldalról származó információkat, megmutatva, hogyan fejlődik a gyermek kommunikációja.

Négy fő ok a kommunikációra

Könnyen megérthetjük, hogy a kommunikáció korai szakaszaiban négy, nagyon alapvető ok van a kommunikációra más emberekkel. Ahogyan idősebbé és gyakorlottabb kommunikátorrá válunk, sokkal komplexebb okok fejlődnek ki a kommunikációra, amikhez olyan, teljesen új közlésekkel kell kifejeznünk magunkat, amik a korai kommunikatív viselkedésekkel nem kifejezhetőek. A Mátrix a kommunikáció négy alapvető oka köré szerveződik, amik leírása alább található.

- *Charity Rowland, Ph.D. az Oregon Health & Science University Oregon Institute on Disability & Development professzora Portlandben, Oregonban.*
- *Fordította és adaptálta magyar nyelvre:
Ivaskó Livia PhD és Kisföldi Zsófia
Fejlődéses és Neuropragmatikai Kutatócsoport
Szegedi Tudományegyetem, Szeged*

1. VISSZAUTASÍTani dolgokat, amiket nem akar...

Még az újszülöttek is általában világossá tudják tenni, ha nem szeretik azt, ami történik – akár éheseek, fáj valamijük vagy valamilyen okból kellemetlenül érzik magukat. Ahogy idősebbé válunk, találunk sokkal konvencionálisabb módokat arra, hogy visszautasítsuk a nem kívánt dolgokat, és hogy elkerüljük azokat, még mielőtt felkínálják őket.

2. MEGSZEREZni dolgokat, amiket akar...

Ha találkozunk valamivel, amit kedvelünk, szeretnénk többet belőle, vagy azt szeretnénk, hogy megtörténjen újra. Kezdetben a csecsemők csak azt tudják mutatni, hogy kedvelnek valamit, ami éppen történik. Később kitalálják, hogyan érik el, hogy az emberek odaadják nekik, amit akarnak, akkor is, ha azt még nem ajánlották fel nekik.

3. Részt venni SZOCIÁLIS interakciókban...

A legtöbb ember számára a szociális interakció rendkívül fontos aspektusa az életnek. A kommunikáció nagy részének célja kizárólag interakció fenntartása más személyekkel. A csecsemők mások figyelme által boldogulnak, és gyorsan megtanulják, hogyan vonják magukra azt. Végül megtanulják udvariasabb és kevésbé önző módon fenntartani mások figyelmét.

4. INFORMÁCIÓt adni vagy kérni...

Ahogy a gyermekek nőnek, egyre inkább erősödik az érdeklődésük az önmagukon kívüli dolgok iránt, megtanulnak információt kérni, kérdéseket alkotni és azokra válaszolni, valamint információt adni. Eleinte ezek a közlések válaszok eldöntendő kérdésekre, egyszerű kérdések feltevése, dolgok megcímkézése és megjegyzések tétele. Az esetek többségében ezekhez a közlésekhez a tapasztalatok belső reprezentációja szükséges, valamint az információk manipulálására a szimbólumhasználat.

Kommunikatív viselkedések

Ahogy fejlődünk, fokozatosan képessé válunk kifejezni közléseinket sokkal árnyaltabb, konvencionális és szociálisan elfogadott módon. A korai kommunikatív viselkedések lehetnek nem beszédszerű hangadások, mozgásos viselkedések, gesztusok, arckifejezések és szemmozgás. Egy gyermek súlyos ortopédiai zavarokkal egyszerű mechanikai eszközt használhat. Később megtanulunk használni szimbólumokat a kommunikációhoz, beleértve a kimondott szavakat, manuális jeleket, írott vagy Braille-írással lejegyzett szavakat, tapintható szimbólumokat (mint a képi szimbólumok vagy a háromdimenziós szimbólumok), vagy elektronikus kommunikációs eszközöket, amelyek tartalmaznak egyet ezekből a szimbólumrendszerekből.

Látogassa meg a www.designtolearn.com oldalt, ahol információt talál a kapcsolódó kutatásokról és oktatási anyagokról.

A kommunikatív kompetencia hét szintje

A Mátrixban szereplő kommunikatív kompetencia hét szintjének leírása alább található.

I. SZINT: PREINTENCIONÁLIS VISELKEDÉSEK... és az állapotok, amikre reflektálnak

Ezek a viselkedések inkább reflexesen kiváltottak vagy reaktívak, mintsem eltervezettek, de úgy tűnik, kapcsolatban vannak a biológiai értelemben vett komfort specifikus állapotaival. A szülők ezeket a viselkedéseket olyan belső állapotok kifejeződéseként értelmezik, mint az éhség, komfort vagy fájdalom.

II. SZINT: INTENCIONÁLIS VISELKEDÉSEK... amik kommunikációként funkcionálnak

Ezek a viselkedések intencionálisak, de nem kommunikatív szándékúak. Tehát a gyermekek nem jönnek rá, hogy ezeket a viselkedéseket mások viselkedésének befolyásolására használhatják. Azonban néhány ezen viselkedések közül kommunikatív funkciót szolgálnak, hiszen a szülők úgy értelmezik ezeket, mint valaminek a kommunikálását. Ezen a szinten a gyermekek nem létesítenek szemkontaktust a potenciálisan kommunikatív viselkedés mutatója előtt, és nem várnak választ a felnőttektől. Ezen tevékenységük közben közvetlenül a tárgyakat vagy az embereket használják ahelyett, hogy tárgyakat használnának arra, hogy megragadják vele egy személy figyelmét, vagy egy személyt arra, hogy megszeresszenek egy kívánt tárgyat.

III. SZINT: NEM KONVENCIONÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ... preszimbolikus viselkedés használatával

Ez egy kritikus szakasz. Ekkor a gyermekek **intencionálisan** kommunikálnak, de olyan nem konvencionális módokat használnak a kommunikációra, mint a testmozgás, cselekvések emberekkel és tárgyakkal, vokalizációk (vagy kapcsoló használata súlyos ortopédiai zavar esetén). Ezeket a viselkedéseket azért nevezzük nem konvencionálisnak, mert nincs szociálisan elfogadható jelentése a kommunikációnak a felnőtt világban. Habár ezek a viselkedések nagyon hatékonyak, végül általában sokkal konvencionálisabb gesztusokkal helyettesítődnek.

IV. SZINT: KONVENCIONÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ... preszimbolikus viselkedés használatával

Ezen a szinten a gyermekek intencionálisan kommunikálnak konvencionális (vagy szociálisan elfogadható) gesztusokkal és vokalizációval. A konvencionális gesztusok használata folytatódik a gyermek- és felnőttkor során, hogy hatékonyan kiegészítse a szimbolikus viselkedést. A gyermeknek ekkor ún. „duális orientáció”-ja van: **egyszerre**, egy időben orientálódik egy személy és a kommunikáció témája felé, és egy adott időben mindkettőt figyelembe is veszi. A duális orientáció gyakran gesztusok kombinációjával érhető el (pl.: ránézni valakire, közben mutatni valamire). Azok a gyermekek, akik nem látnak, ezen viselkedések közül sokban nem fejlődnek.

V. SZINT: KONKRÉT SZIMBÓLUMOK... amik specifikus referenst reprezentálnak

Ezen a szinten a gyermekek képesek reprezentálni egy környezeti entitást (egy referenst) olyan konkrét szimbólumok használatával, mint a „természetes” vagy „ábrázoló” gesztusok (az olyan gesztusok, mint az enyém, til vagy gyere), cselekvések vagy tárgyak elmutogatása, vagy a tapintható szimbólumok. Ezek a konkrét szimbólumok két módon vonatkoznak a környezeti entitásokra. Az első esetén 1:1 kapcsolatuk van a specifikus referenssel. A másodiknál egyértelmű perceptuális kapcsolatuk van a referenssel: azaz fizikailag is hasonlítanak a referensre, annak megjelenésében, hangjában, tapintásában vagy mozgásában. A gyermekek súlyos ortopédiai zavarokkal is hozzáférhetnek a tapintható szimbólumokhoz, például kapcsoló vagy más mechanikus eszköz használatával, mutatóval, érintéssel, szemmozgással stb. A legtöbb gyermek esetében az V. szint nem jelenik meg a kommunikatív fejlődés különálló szakaszaként. Ehelyett az V. szint általában vegyül a IV. és a VI. szint viselkedéseivel. Azonban az V. szint különálló és kritikus állomássá is válhat azoknál a gyermekeknél, akiknek súlyos zavarai vannak, és akik számára a konkrét szimbólumok lehetnek csak értelemmel bírók. De átmeneti szakaszként is szolgálhat az enyhébb fogyatékossgú gyermekeknél, akiknek nehézséget okoz az absztrakt szimbólumok elsajátítása.

VI. SZINT: ABSZTRAKT SZIMBÓLUMOK... amik specifikus referenst reprezentálnak

Ezen a szinten a gyermekek képesek reprezentálni egy környezeti entitást (egy referenst) olyan absztrakt szimbólumok használatával, mint beszéd, manuális jelek, Braille-írással lejegyzett vagy írott szavak, absztrakt grafikus szimbólumok vagy háromdimenziós absztrakt szimbólumok (egy meghatározott forma vagy textúra, ami önkényesen jelöli a szimbólumát valaminek). Ezeknek a szimbólumoknak kizárólag önkényes kapcsolata van a referenssel – azaz nem hasonlóak perceptuálisan hozzá. Ebben a szakaszban a gyermek egyszerre egy absztrakt szimbólumot használ, nem pedig kombinációkat. A gyermekek súlyos ortopédiai zavarokkal is hozzáférhetnek az absztrakt szimbólumokhoz, például kapcsoló vagy más mechanikus eszköz használatával, mutatóval, érintéssel, szemmozgással stb.

VII. SZINT: NYELV... szimbólumok kombinálása

Ezen a szinten a gyermekek szimbólumokat használnak, két- vagy háromszimbólumos kombinációban, a grammatikai szabályoknak vagy a szintaxisnak megfelelően. Egy kifejezés jelentése változhat, ha a szimbólumok sorrendje megváltozik. A gyermekek súlyos ortopédiai zavarokkal is hozzáférhetnek az absztrakt szimbólumokhoz, például kapcsoló vagy más mechanikus eszköz használatával, mutatóval, érintéssel, szemmozgással stb.

Útmutató

Adatforrások

Bármilyen kombinációját használhatja a megfigyeléseknek, interjúknak a szülőkkel vagy tanárokkal, és közvetlen kísérleteknek, amikkel kommunikáció váltható ki. Ezekkel meghatározhatja, mely viselkedésekkel mely állapotokat (I. szint), tevékenységeket (II. szint) vagy szándékokat (III–VI. szint) képes kifejezni a gyermek.

Értékelés

Minden mátrixnál válaszoljon minden kérdésre a „Válaszoljon a kérdésekre” oszlopban, vagy kérjen meg egy adatközlőt a válaszadásra. Ha a válasz IGEN, karikázza be a betűt a „Válaszoljon itt” oszlopban bármely viselkedés mellett, amit a gyermek használ, hogy állapotot, tevékenységet vagy szándékot fejezzon ki. Győződjön meg róla, hogy válaszadáskor ugyanazon számú oszlopot használja, mint a kérdés, amire válaszol! A betűk a „Válaszoljon itt” oszlopban a „Kommunikatív viselkedések” oszlopban felsorolt viselkedéseknek felelnek meg. Csak akkor karikázzon be egy viselkedést, ha a gyermek azt **önállóan** (azaz segítség nélkül) és **következtesen** (a legtöbb alkalommal előfordul, amikor megfelelő lehetősége van rá) végzi! A legtöbb kérdés szándékokra vonatkozik, ami számos különböző szinten kifejezhető. Mivel legtöbb gyermek egy időben a kommunikatív kompetencia kettő vagy több szintjén áll, ezért valószínűleg kettő vagy több szinten is ellenőriznie kell a viselkedéseket, hogy válaszoljon minden kérdésre. Például, egy gyermek változatos viselkedéseket használhat, hogy kérjen egy új tárgyat, beleértve a kiejtett szót, „süti” (VI. szint), egy sütiről készült kép átadását (V. szint), vagy egy sütire való rámutatást és önré nézést (IV. szint).

Hol kezdje?

Kezdje a VISSZAUTASÍTÁS című táblázattal, majd haladjon végig a másik három fő kommunikációs oszlopra (lásd MEGSZERZÉS című táblázat, SZOCIÁLIS című táblázat, INFORMÁCIÓ című táblázat). Minden oldalon az első kérdéstől haladjon az utolsó felé. Ha a gyermeknek nagyon kevés viselkedése tűnik kommunikatív szándékúnak, vagy egyáltalán nincs ilyen, akkor minden oldal első kérdésével kezdje, majd haladjon végig a sikeres kérdéseken addig, ahol már biztos abban, hogy az meghaladja a gyermek képességét. Ha a gyermek használ bármilyen szimbólumot (beszéd, jelek, képi szimbólumok stb.), vagy az intencionális kommunikatív gesztusok meglehetősen kiterjedt repertoárjával bír, akkor az I., II. vagy akár a III. szint kérdéseire adható válaszok is túl egyszerűek lehetnek a gyermeknek: azaz a gyermek már meghaladhatta a kommunikáció ezen szintjeit. Ebben az esetben jelölje minden válaszoszlopban ezeknél a kérdéseknél, hogy ezek benne foglaltatnak (vagy helyettesítettek) magasabb képességszinteknél.

Lehetőségek dolgok VISSZAUTASÍTÁSára, amiket nem akar

Válaszoljon a kérdésekre	Válaszoljon itt	Kommunikatív viselkedések	Szint
1. Diszkomfortot fejez ki Meg tudja mondani, gyermeke mikor érzi magát kellemetlenül (fáj valamije, átázott, éhes, riadt)? ◊Nem ◊ Igen Ha igen, mit tesz gyermeke, amiből azt gondolja, kellemetlenül érzi magát?	1 a b c d e f	a) Testtartáson való változtatás (megmerevedik a teste, forog, elfordul) b) Végtagmozgások (rüg, üt) c) Fejmozgások (elfordítja a fejét) d) Arc kifejezések (grimaszol) e) Vokalizációk (sír, morog, sikolt) f) Egyéb viselkedés _____	I. Preintencionális viselkedés Preintencionális vagy reflexív viselkedés, ami az alany állapotát fejezi ki. Az állapotokat (pl.: éhség, átázottság) a gondozó értelmezi.
2. Tiltakozik Meg tudja mondani, gyermeke mikor nem akar egy konkrét dolgot, például egy bizonyos ételt, egy játékszert vagy egy játékot, amit éppen játszanak (pl.: csiklandozás)? ◊Nem ◊ Igen Ha igen, mit tesz gyermeke, amiből azt gondolja, nem akar valamit?	2 a b c d e f g	a) Fejmozgások (elfordul, visszahúzza a fejét) b) Karmozgások (üt, tol, eldob) c) Lábmozgások (dobbant, rüg) d) Arc kifejezések (ráncolja a homlokát, grimaszol) e) Vokalizációk (nyafog, hangoskodik, sikolt) f) Személytől vagy tárgytól való elfordulás g) Egyéb viselkedés _____	II. Intencionális viselkedés A viselkedés intencionális, de nem kommunikatív szándékú. A viselkedés a gondozó viselkedésének befolyásolásaként működhet azért, mert a gondozó szándékra következtet.
3. Visszaautasít vagy elutasít Gyermeke kifejezi szándékosan, hogy nem akar egy bizonyos dolgot vagy cselekvést? ◊Nem ◊ Igen Ha igen, mit tesz gyermeke, hogy visszaautasítson vagy elutasítson valamit?	3 a b c d e f g h	a) Az egész test mozgatása (forog, elfordul) b) Fej el- vagy oldalra fordítása c) Kar- vagy kézmozgások d) Lábmozgások (rüg, dobant) e) Vokalizációk (sikolt, nyafog) f) Arc kifejezések (ráncolja a homlokát, grimaszol) g) Tárgy vagy személy eltolása h) Egyéb nem konvencionális gesztus _____	III. Nem konvencionális kommunikáció Nem konvencionális gesztusok használata azzal a szándékkal , hogy hasson a gondozó viselkedésére.
	a b c d	a) Nem kívánt dolog odaadása önmagának b) Fejrázás c) Konkrét intonált vokalizáció (a-a) d) Egyéb konvencionális gesztus _____	IV. Konvencionális kommunikáció Konvencionális gesztusok használata azzal a szándékkal , hogy hasson a gondozó viselkedésére. A gyermek ún. „duális orientáció”-t mutat.
	a b c	a) Nem kívánt dolog fotójának vagy rajzának elutasítása b) A nem kívánt dolgot reprezentáló tárgyi szimbólum elutasítása c) Egyéb konkrét szimbólum elutasítása _____	V. Konkrét szimbólumok Bizonyos entitásokat reprezentáló konkrét szimbólumok limitált használata. 1:1 megfeleltethetőség van a szimbólum és a referens között.
	a b c d e f g	a) Kiejtett szó („nem”, „kész”) b) Manuális jel („nem”, „állj”) c) Írott szó („nem”, „kész”) d) Braille-írással lejegyzett szó („nem”, „állj”) e) Absztrakt háromdimenziós szimbólum („nem”, „állj”) f) Absztrakt kétdimenziós szimbólum („nem”, „állj”) g) Más absztrakt szimbólum _____	VI. Absztrakt szimbólumok Bizonyos entitásokat reprezentáló absztrakt szimbólumok limitált használata. Egyszerre egy szimbólum használata.
	a b	a) Két szimbólum („nem kell”) b) Három szimbólum („nem megy ki”) Szimbólumok típusa _____	VII. Nyelv A szimbólumrendszer szabályszerű használata. A szintaktikai szabályoknak megfelelően rendezett, 2 vagy 3 szimbólumból álló kombinációk.

Lehetőségek dolgok MEGSZERZÉSére, amiket akar								
Válaszoljon a kérdésekre		Válaszoljon itt		Kommunikatív viselkedések		Szint		
1. Komfortot fejez ki Meg tudja mondani, gyermeke mikor elégedett, nyugodt vagy kellemesen izgatott? ◊Nem ◊ Igen Ha igen, mit tesz gyermeke, amiből azt gondolja, kellemesen érzi magát?		1	a	a) Testtartáson való változtatás (megmerevedik a teste, ellazul) b) Végtagmozgások (rúg, üt) c) Fejmozgások (biccent) d) Arc kifejezések (mosolyog) e) Vokalizációk (visít, gügyög) f) Egyéb viselkedés _____		I. Preintencionális viselkedés Preintencionális vagy reflexív viselkedés, ami az alany állapotát fejezi ki. Az állapotokat (pl.: éhség, átéztottság) a gondozó értelmezi.		
2. Tevékenységet folytat Meg tudja néha mondani, gyermeke mikor szeretne folytatni egy tevékenységet vagy cselekvést, amit éppen befejeztek (pl.: ugrálás, mutogatás mondókák, játék zenélő játékszerrel)? ◊Nem ◊ Igen Ha igen, mit tesz gyermeke, amiből azt gondolja, szeretné folytatni a tevékenységet?		2	3	a) Kívánt tárgy megközelítése b) Fejmozgások (előre dől fejével, bólogat) c) Karmozgások (üt) d) Lábmozgások (rúg) e) Arc kifejezések (mosolyog) f) Vokalizációk (gügyög, visít, hangoskodik) g) Kívánt tárgyra vagy személyre nézés h) Kívánt tárgy tartása i) Egyéb viselkedés _____		II. Intencionális viselkedés A viselkedés intencionális, de nem kommunikatív szándékú. A viselkedés a gondozó viselkedésének befolyásolásaként működhet azért, mert a gondozó szándékra következtet.		
3. Valamiből többet megszerez Meg tudja néha mondani, gyermeke mikor akar többet valamiből (pl.: ételből vagy játékból)? ◊Nem ◊ Igen Ha igen, mit tesz gyermeke, amiből azt gondolja, szeretne valamiből többet?		4	5	6	7	8	a) Az egész test mozgatása (előrelendül, ugrál) b) Fej a kívánt tárgy irányába fordítása c) Kar- vagy kézmozgások d) Lábmozgások e) Vokalizációk (gügyög, visít, nevet) f) Arc kifejezések (mosolyog) g) Önre vagy a kívánt tárgyra néz h) Odahúzza önt, vagy kezét odairányítja a kívánt tárgyhoz i) Megérinti a kívánt tárgyat vagy személyt (anélkül, hogy tartaná) j) Megfogja vagy megpaskolja a tárgyat vagy személyt k) Megfogja az ön kezét l) Egyéb nem konvencionális gesztus _____	III. Nem konvencionális kommunikáció Nem konvencionális gesztusok használata azzal a szándékkal, hogy hasson a gondozó viselkedésére.
4. Tevékenység folytatását kéri Gyermeke kifejezi szándékosan, hogy szeretne folytatni egy tevékenységet, amit éppen befejeztek (pl.: kukucskálás vagy zenélő játék elindítása)? ◊Nem ◊ Igen Ha igen, hogyan kéri gyermeke a tevékenység folytatását?	5. Új tevékenységet kéri Gyermeke jelzi szándékosan, hogy szeretne új tevékenységet végrehajtani (olyat, amiben nem most vettek részt)? ◊Nem ◊ Igen Ha igen, hogyan kéri (vagy parancsolja) gyermeke az új tevékenységet?	6. Valamiből többet kéri Gyermeke kifejezi szándékosan, hogy többet akar valamiből (pl.: egy játékból vagy ételből), valamint kapott valamennyit belőle? ◊Nem ◊ Igen Ha igen, hogyan kéri gyermeke többet valamiből?	7. Választ Gyermeke választ szándékosan két vagy több elem közül, amit felajánlott neki ugyanabban az időben? (Legyen biztos benne, hogy gyermekének tudomása van mindegyik lehetőségéről, és nem csak jelzi az első elemet, amit észrevett!) ◊Nem ◊ Igen Ha igen, hogyan választ gyermeke?	8. Új dolgot kéri Gyermeke kifejezi szándékosan, hogy valami új dolgot akar (pl.: egy játékot vagy ételt), amit lát, hall vagy tapint, de nem lett felajánlva neki? ◊Nem ◊ Igen Ha igen, hogyan kéri gyermeke az új dolgot?	a) Önre és a kívánt tárgyra néz felváltva b) Ad vagy mutat valamit c) Int, hogy jöjjön oda d) Kinyújtja kezét nyitott tenyérrel e) Ki- vagy felnyújtja kezét ön felé (hogy vegye fel) f) Rámutat a kívánt tárgyra g) Bólint h) Felemeli kezét vagy teget (hogy felkelte figyelmét) i) Specifikus intonált vokalizációk j) Egyéb konvencionális gesztus _____	IV. Konvencionális kommunikáció Konvencionális gesztusok használata azzal a szándékkal, hogy hasson a gondozó viselkedésére. A gyermek ún. „duális orientáció”-t mutat.		
		9. Hiányzó dolgot kéri Gyermeke kéri szándékosan olyan dolgokat (játékok, étel, emberek), amik nincsenek jelen a közvetlen környezetében (dolgok, amiket nem lát, hall vagy érint, amik másik szobában vannak stb.) ◊Nem ◊ Igen Ha igen, hogyan kéri gyermeke a hiányzó dolgot?	a) Kívánt dolog/személy/tevékenység fotójának vagy rajzának mutatása b) A kívánt dolgot/személyt/tevékenységet reprezentáló tárgyi szimbólum mutatása c) Elmutogatja a tevékenységet vagy tárgyat d) A kívánt tárgy/tevékenység hangjának utánzása e) Egyéb konkrét szimbólum _____	V. Konkrét szimbólumok Bizonyos entitásokat reprezentáló konkrét szimbólumok limitált használata. 1:1 megfeleltethetőség van a szimbólum és a referens között.				
						a) Kiejtett szó („még”, „labda”) b) Manuális jel („még”, „labda”) c) Írott szó („még”, „labda”) d) Braille-írással lejegyzett szó („még”, „labda”) e) Absztrakt háromdimenziós szimbólum („még”, „labda”) f) Absztrakt kétdimenziós szimbólum („még”, „labda”) g) Más absztrakt szimbólum _____	VI. Absztrakt szimbólumok Bizonyos entitásokat reprezentáló absztrakt szimbólumok limitált használata. Egyszerre egy szimbólum használata.	
						a) Két szimbólum („még inni”) b) Három szimbólum („még adj inni”) Szimbólumok típusa _____	VII. Nyelv A szimbólumrendszer szabályszerű használata. A szintaktikai szabályoknak megfelelően rendezett, 2 vagy 3 szimbólumból álló kombinációk.	

Lehetőségek SZOCIÁLIS interakciókban való részvételre															
Válaszoljon a kérdésekre				Válaszoljon itt		Kommunikatív viselkedések		Szint							
1. Más emberek iránt érdeklődését fejezi ki Meg tudja mondani, gyermeke érdeklődik-e más emberek iránt? ◊Nem ◊ Igen Ha igen, mit tesz gyermeke, amiből azt gondolja, érdeklődik ön vagy más ember iránt?				1 a a) Testtartáson való változtatás (megmerevedik a teste, ellazul) b b) Végtagmozgások (rúg, üt) c c) Arc kifejezések (mosolyog) d d) Vokalizációk (hangoskodik, gügyög) e e) Egyéb viselkedés _____				I. Preintencionális viselkedés Preintencionális vagy reflexív viselkedés, ami az alany állapotát fejezi ki. Az állapotokat (pl.: éhség, átéztottság) a gondozó értelmezi.							
2. Felkelti a figyelmet Tesz gyermeke olyan bizonyos dolgokat, amikkel felkelti figyelmét, annak ellenére, hogy nem eltervezetten próbálja magára irányítani a figyelmet? ◊Nem ◊ Igen Ha igen, mit tesz gyermeke, amivel felkelti figyelmét?				2 a a) Személy megközelítése b b) Fejmozgások (előre dől fejevel, bólogat) c c) Karmozgások (üt) d d) Lábmozgások (rúg) e e) Arc kifejezések (mosolyog) f f) Vokalizációk (gügyög, visít, hangoskodik) g g) Személyre nézés g) Egyéb viselkedés _____				II. Intencionális viselkedés A viselkedés intencionális, de nem kommunikatív szándékú. A viselkedés a gondozó viselkedésének befolyásolásaként működhet azért, mert a gondozó szándékra következtet.							
3. Figyelmet kér Gyermeke próbálja szándékosan magára irányítani figyelmét? ◊Nem ◊ Igen Ha igen, hogyan kér gyermeke figyelmét?		4. Vonzalmat mutat Gyermeke kimutatja szándékosan vonzalmát ön vagy más iránt? ◊Nem ◊ Igen Ha igen, mit tesz gyermeke vonzalma kifejezésére?		3 4 a a) Kar- vagy kézmozgások (üt) b b) Vokalizációk (gügyög, visít) c c) Arc kifejezések (mosolyog) d d) Megérinti a személyt e e) Ránéz a személyre f f) Gépi „hívószóköz” aktívál g g) Egyéb nem konvencionális gesztus _____				III. Nem konvencionális kommunikáció Nem konvencionális gesztusok használata azzal a szándékkal , hogy hasson a gondozó viselkedésére.							
		◊Nem ◊ Igen Ha igen, hogyan üdvözlöd gyermeke önt vagy másokat?		5. Üdvözl Gyermeke szándékosan köszön, ha valaki megérkezik vagy elmegy? ◊Nem ◊ Igen Ha igen, hogyan üdvözlöd gyermeke önt vagy másokat?		6. Kínál, megoszt Gyermeke szándékosan kínál vagy megoszt önnel dolgokat úgy, hogy nem vár semmit cserébe? ◊Nem ◊ Igen Ha igen, hogyan kínál vagy oszt meg gyermeke valamit önnel?		7. Irányítja más figyelmét Gyermeke szándékosan irányítja az ön figyelmét valamire, ami érdekli (mintha interakciók udvarias formáit (pl.: engedélykérés valamire, „kérem”, „köszönöm” vagy „elnézést” használatával)? ◊Nem ◊ Igen Ha igen, milyen udvarias szociális formákat használ gyermeke?		8. Udvarias szociális formákat használ Gyermeke szándékosan használja néha a szociális udvarias formáit (pl.: engedélykérés valamire, „kérem”, „köszönöm” vagy „elnézést” használatával)? ◊Nem ◊ Igen Ha igen, milyen udvarias szociális formákat használ gyermeke?		5 6 7 8 a a) Önre és a kívánt tárgyra, személyre vagy helyre néz felváltva b b) Ad vagy mutat valamit c c) Int, hogy jöjjön oda d d) Integre („Szia” vagy „Viszlát”) e e) Bólogat vagy rázza a fejét f f) Ölel, puszilgat vagy paskol valakit g g) Felemeli kezét h h) Specifikus intonált vokalizációk (kérdő hangon: „szabad?”, „szeretnéd?”) i i) Rámutat valamire vagy valakire j j) Egyéb konvencionális gesztus _____		IV. Konvencionális kommunikáció Konvencionális gesztusok használata azzal a szándékkal , hogy hasson a gondozó viselkedésére. A gyermek ún. „duális orientáció”-t mutat.	
		◊Nem ◊ Igen Ha igen, hogyan üdvözlöd gyermeke önt vagy másokat?		9. Irányítja más figyelmét Gyermeke szándékosan irányítja az ön figyelmét valamire az ön figyelmét?		9 a a) Társas tartalommal bíró fotó vagy rajz mutatása (fotó, amin valaki integet) b b) Egyéb (szociális tartalmú) konkrét szimbólum _____				V. Konkrét szimbólumok Bizonyos entitásokat reprezentáló konkrét szimbólumok limitált használata. 1:1 megfeleltethetőség van a szimbólum és a referens között.					
		◊Nem ◊ Igen Ha igen, hogyan üdvözlöd gyermeke önt vagy másokat?		10. Irányítja más figyelmét Gyermeke szándékosan irányítja az ön figyelmét valamire az ön figyelmét?		10 a a) Kiejtett szó („kérek”, „nézd”, „szia”, „tiéd”) b b) Manuális jel („kérek”, „nézd”, „szia”, „tiéd”) c c) Írott szó („kérek”, „nézd”, „szia”, „tiéd”) d d) Braille-írással lejegyzett szó („kérek”, „nézd”, „szia”, „tiéd”) e e) Absztrakt háromdimenziós szimbólum („kérek”, „nézd”, „szia”, „tiéd”) f f) Absztrakt kétdimenziós szimbólum („kérek”, „nézd”, „szia”, „tiéd”) g g) Más absztrakt szimbólum _____				VI. Absztrakt szimbólumok Bizonyos entitásokat reprezentáló absztrakt szimbólumok limitált használata. Egyszerre egy szimbólum használata.					
		◊Nem ◊ Igen Ha igen, hogyan üdvözlöd gyermeke önt vagy másokat?		11. Irányítja más figyelmét Gyermeke szándékosan irányítja az ön figyelmét valamire az ön figyelmét?		11 a a) Két szimbólum („szia Mami”, „szeretlek Mami”) b b) Három szimbólum („jó reggelt Papa”) Szimbólumok típusa _____				VII. Nyelv A szimbólumrendszer szabályszerű használata. A szintaktikai szabályoknak megfelelően rendezett, 2 vagy 3 szimbólumból álló kombinációk.					

Lehetőségek INFORMÁCIÓ adására vagy kérésére

Válaszoljon a kérdésekre	Válaszoljon itt	Kommunikatív viselkedések	Szint					
			<p>I. Preintencionális viselkedés Preintencionális vagy reflexív viselkedés, ami az alany állapotát fejezi ki. Az állapotokat (pl.: éhség, átéztottság) a gondozó értelmezi.</p> <p>II. Intencionális viselkedés A viselkedés intencionális, de nem kommunikatív szándékú. A viselkedés a gondozó viselkedésének befolyásolásaként működhet azért, mert a gondozó szándéka következtet</p> <p>III. Nem konvencionális kommunikáció Nem konvencionális gesztusok használata azzal a szándékkal, hogy hasson a gondozó viselkedésére.</p>					
<p>1. Válaszol eldöntendő kérdésre Gyermeke szándékosan jelzi egy kérdésre való válaszként, hogy „igen”, „nem” vagy „nem tudom”?</p> <p>◇Nem ◇ Igen Ha igen, hogyan válaszol gyermeke eldöntendő kérdésekre?</p>	<p>2. Kérdez Gyermeke kérdez öntől (nem feltétlenül szavakkal) úgy, hogy egyértelműen választ vár?</p> <p>◇Nem ◇ Igen Ha igen, hogyan kérdez gyermeke?</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; text-align: center;">1</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">2</td> <td style="padding: 5px;"> a) Önre és egy tárgyra vagy helyre néz felváltva b) Bölint: „igen” c) Rázza a fejét: „nem” d) Megvonja a vállát e) Arc kifejezések (mosolyog, kidugja a nyelvét) f) Specifikus intonált vokalizációk (válaszólag hangon: „aha”, „a-aa”) g) Egyéb _____ </td> </tr> </table>	1	2	a) Önre és egy tárgyra vagy helyre néz felváltva b) Bölint: „igen” c) Rázza a fejét: „nem” d) Megvonja a vállát e) Arc kifejezések (mosolyog, kidugja a nyelvét) f) Specifikus intonált vokalizációk (válaszólag hangon: „aha”, „a-aa”) g) Egyéb _____	<p>IV. Konvencionális kommunikáció Konvencionális gesztusok használata azzal a szándékkal, hogy hasson a gondozó viselkedésére. A gyermek ún. „duális orientáció”-t mutat.</p>		
1	2	a) Önre és egy tárgyra vagy helyre néz felváltva b) Bölint: „igen” c) Rázza a fejét: „nem” d) Megvonja a vállát e) Arc kifejezések (mosolyog, kidugja a nyelvét) f) Specifikus intonált vokalizációk (válaszólag hangon: „aha”, „a-aa”) g) Egyéb _____						
<p>3. Megnevez dolgokat, embereket Gyermeke megnevez vagy megcímkéz dolgokat, embereket vagy cselekvéseket spontán vagy az ön kérdésére válaszul (pl.: „Mi ez?”)</p> <p>◇Nem ◇ Igen Ha igen, hogyan címkéz meg valamit gyermeke?</p>	<p>4. Megjegyzést tesz Gyermeke nyújt spontán (anélkül, hogy kérdeznék) információt önmagáról dolgokról megjegyzések formájában („ez aranyos”, „meleg” stb.)?</p> <p>◇Nem ◇ Igen Ha igen, hogyan tesz megjegyzést gyermeke?</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; text-align: center;">a</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">a</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">5</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">4</td> <td style="padding: 5px;"> a) Dolog/személy/hely/tevékenység/minőség/igen-nem fotójának vagy rajzának mutatása b) Dolgot/személyt/helyet/tevékenységet/minőséget/igent-nemet reprezentáló tárgyi szimbólum mutatása c) Elmutogatja a tevékenységet, tárgyat vagy minőséget d) Tárgy hangjának utánzása e) Egyéb konkrét szimbólum _____ </td> </tr> </table>	a	a	5	4	a) Dolog/személy/hely/tevékenység/minőség/igen-nem fotójának vagy rajzának mutatása b) Dolgot/személyt/helyet/tevékenységet/minőséget/igent-nemet reprezentáló tárgyi szimbólum mutatása c) Elmutogatja a tevékenységet, tárgyat vagy minőséget d) Tárgy hangjának utánzása e) Egyéb konkrét szimbólum _____	<p>V. Konkrét szimbólumok Bizonyos entitásokat reprezentáló konkrét szimbólumok limitált használata. 1:1 megfeleltethetőség van a szimbólum és a referens között.</p>
a	a	5	4	a) Dolog/személy/hely/tevékenység/minőség/igen-nem fotójának vagy rajzának mutatása b) Dolgot/személyt/helyet/tevékenységet/minőséget/igent-nemet reprezentáló tárgyi szimbólum mutatása c) Elmutogatja a tevékenységet, tárgyat vagy minőséget d) Tárgy hangjának utánzása e) Egyéb konkrét szimbólum _____				
		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; text-align: center;">a</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">a</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">a</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">a</td> <td style="padding: 5px;"> a) Kiejtett szó („igen”, „nem”, „miért?”, valaminek a neve, minősége) b) Manuális jel („igen”, „nem”, „miért?”, valaminek a neve, minősége) c) Írott szó („igen”, „nem”, „miért?”, valaminek a neve, minősége) d) Braille-írással lejegyzett szó („igen”, „nem”, „miért?”, valaminek a neve, minősége) e) Absztrakt háromdimenziós szimbólum („igen”, „nem”, „miért?”, valaminek a neve, minősége) f) Absztrakt kétdimenziós szimbólum („igen”, „nem”, „miért?”, valaminek a neve, minősége) g) Más absztrakt szimbólum _____ </td> </tr> </table>	a	a	a	a	a) Kiejtett szó („igen”, „nem”, „miért?”, valaminek a neve, minősége) b) Manuális jel („igen”, „nem”, „miért?”, valaminek a neve, minősége) c) Írott szó („igen”, „nem”, „miért?”, valaminek a neve, minősége) d) Braille-írással lejegyzett szó („igen”, „nem”, „miért?”, valaminek a neve, minősége) e) Absztrakt háromdimenziós szimbólum („igen”, „nem”, „miért?”, valaminek a neve, minősége) f) Absztrakt kétdimenziós szimbólum („igen”, „nem”, „miért?”, valaminek a neve, minősége) g) Más absztrakt szimbólum _____	<p>VI. Absztrakt szimbólumok Bizonyos entitásokat reprezentáló absztrakt szimbólumok limitált használata. Egyszerre egy szimbólum használata.</p>
a	a	a	a	a) Kiejtett szó („igen”, „nem”, „miért?”, valaminek a neve, minősége) b) Manuális jel („igen”, „nem”, „miért?”, valaminek a neve, minősége) c) Írott szó („igen”, „nem”, „miért?”, valaminek a neve, minősége) d) Braille-írással lejegyzett szó („igen”, „nem”, „miért?”, valaminek a neve, minősége) e) Absztrakt háromdimenziós szimbólum („igen”, „nem”, „miért?”, valaminek a neve, minősége) f) Absztrakt kétdimenziós szimbólum („igen”, „nem”, „miért?”, valaminek a neve, minősége) g) Más absztrakt szimbólum _____				
		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; text-align: center;">a</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">a</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">a</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">a</td> <td style="padding: 5px;"> a) Két szimbólum („nem, köszönöm”, „túl hideg”, „miért mész?”, „nem tudom”) b) Három szimbólum („ki megy haza?”, „ez túl hideg”) </td> </tr> </table> <p>Szimbólumok típusa _____</p>	a	a	a	a	a) Két szimbólum („nem, köszönöm”, „túl hideg”, „miért mész?”, „nem tudom”) b) Három szimbólum („ki megy haza?”, „ez túl hideg”)	<p>VII. Nyelv A szimbólumrendszer szabályszerű használata. A szintaktikai szabályoknak megfelelően rendezett, 2 vagy 3 szimbólumból álló kombinációk.</p>
a	a	a	a	a) Két szimbólum („nem, köszönöm”, „túl hideg”, „miért mész?”, „nem tudom”) b) Három szimbólum („ki megy haza?”, „ez túl hideg”)				

A profil kiértékelése

A profil összefoglalja a Mátrix információit, amiket a 3–6. oldalon lejegyzett. Ez egy pillantásra megmutatja, hogyan fejlődött a gyermek kommunikációs képességek terén.

Használjon kiemelő filcet, hogy beszínezhesse azokat a cellákat a profilon, amelyekben a gyermek hozzáértést mutat. A hozzáértés akkor indokolt, ha a gyermek legalább egy viselkedést mutat (önállóan és állandóan) egy meghatározott szinten, hogy egy adott közlést (állapotot, tevékenységet vagy szándékot) kifejezzen. Használjon különböző színeket, amivel jelezheti, hogy az egyes közléseket kialakulónak vagy elsajátítottnak tekinti. Nem szükséges beszíneznie az I. és II. szint celláit, ha úgy ítéli, hogy azokat a szinteket magukban foglalják (vagy helyettesítik) magasabb képességszintek, amiket a gyermek már elsajátított.

Ha második alkalommal veszi fel a Kommunikációs Mátrixot, használjon más szint, hogy kiemlje az újonnan elsajátított képességeket. Így könnyedén láthatja, mennyi fejlődés történt az utolsó felvétel óta.

A profil értelmezése

A profil hozzávetőlegesen a kommunikatív fejlődés első két évét fedi le tipikus, fogyaték nélküli gyermekeknél. A profil beszínezett területeire nézve elképzelést kaphat arról, hogyan fejlődik gyermeke tipikus, fogyaték nélküli gyermekekkel összehasonlítva. Még fontosabb, hogy az is láthatóvá válik, hol szükséges a gyermek kommunikatív repertoárját erősíteni, és hol vannak hiányok a gyermek azon képességében, hogy használható választékból fejezze ki közléseit.

A Mátrix eredményeinek használata terápia tervezésére

A kommunikációs fejlődés meglehetősen aprólékos analízise azt a célt szolgálja, hogy segítse a terápiás munkát olyan gyerekeknél, akik lassan fejlődnek. A Mátrix eredményei segíthetnek a pedagógusoknak, hogy azonnali és hosszú távú kommunikációs célokat határozzanak meg. Minden gyermek számára érdemes általános (a kommunikatív kompetencia mely szintjét kéne elérnie) és specifikus (milyen kommunikatív viselkedések és tevékenységek – vagy szándékok – elérése a cél) terápiás célokat meghatározni. Általánosságban érdemes hagyni, hogy egy gyermek az aktuális szintjén teljesítsen, miközben folyamatosan törekedni kell a kompetencia következő szintjének elérésére. A túldalalon látható táblázat általános terápiás célokat határoz meg olyan gyermekeknek, akik minden szinten hozzáértést mutatnak. Először azt kell eldönteni, hogy a gyermek jelenlegi szinten lévő kompetenciájának növelését helyezzük előtérbe (amit akkor érdemes választani, ha a gyermek nagyon szűk repertoárral bír az adott szinten), vagy egy következő, magasabb szint elérését. Következő lépésként azt kell eldönteni, mely specifikus kommunikatív viselkedést szeretnénk elérni. Csak a már meglévőket célozzuk meg, vagy törekedünk új viselkedésekre? Ennél a döntésnél figyelembe kell vennünk a gyermek motoros, finommotoros és hangadási képességei mellett a szenzoros korlátokat is, amik nehezzé vagy lehetetlenné tesznek a gyermek számára bizonyos viselkedéseket.

Ezen kívül figyelembe kell venni a kognitív korlátokat is, amik megakadályozhatnak egy gyermeket abban, hogy bizonyos szimbólumtípusokat megértsen. Végül azt kell eldöntenünk, pontosan milyen közléseket (állapotok, tevékenységek vagy szándékok) szeretnénk elérni. A profil alapján meghatározhatjuk, hol vannak lyukak a gyermek kifejezőképességében, és megcélózhatjuk azokat az új közléseket, amikre a gyermeknek szüksége van, hogy kifejezhesse magát.

A kommunikatív kompetencia hét szintje és általános terápiás célok

Szint	Jellemző viselkedés	Terápiás célok
I. Preintencionális viselkedés	Preintencionális vagy reflexív viselkedés, ami az alany állapotát fejezi ki. Az állapotokat (pl.: éhség, átvágyottság) a gondozó értelmezi.	Célvezérelt viselkedés megalapozása kedvezően reagáló környezet létrehozásával.
II. Intencionális viselkedés	A viselkedés intencionális, de nem kommunikatív szándékú. A viselkedés a gondozó viselkedésének befolyásolásaként működhet azért, mert a gondozó szándékra következtet.	Válaszadás potenciónalisán kommunikatív viselkedésekre, hogy a gyermekben tudatosuljon saját eltervezett kommunikatív viselkedése.
III. Nem konvencionális kommunikáció	Nem konvencionális gesztusok használata azzal a szándékkal , hogy hasson a gondozó viselkedésére.	A nem konvencionális gesztusok konvencionálissá formálása, és/vagy szimbólumhasználat megcélzása.
IV. Konvencionális kommunikáció	Konvencionális gesztusok használata azzal a szándékkal , hogy hasson a gondozó viselkedésére. A gyermek ún. „duális orientáció”-t mutat.	1:1-hez megfeleltethetőség tanítása szimbólumok (konkrét vagy absztrakt) és referensük között.
V. Konkrét szimbólumok	Bizonyos entitásokat reprezentáló konkrét szimbólumok limitált használata. 1:1 megfeleltethetőség van a szimbólum és a referens között.	1:1-hez megfeleltethetőség tanítása absztrakt szimbólumok és referensük között.
VI. Absztrakt szimbólumok	Bizonyos entitásokat reprezentáló absztrakt szimbólumok limitált használata. Egyszerre egy szimbólum használata.	Két- vagy háromszimbólumos kifejezések létrehozásához szimbólumok kombinációjának tanítása.
VII. Nyelv	A szimbólumrendszer szabályszerű használata. A szintaktikai szabályoknak megfelelően rendezett, 2 vagy 3 szimbólumból álló kombinációk.	Szemantikai és szintaktikai képességek bővítése.

Név	Időpontok							Kitöltötte										
I. Preintencionális viselkedés Testmozgások Korai hangok Arc kifejezések II. Intencionális viselkedés Testmozgások Korai hangok Arc kifejezések Tekintet III. Nem konvencionális kommunikáció Testmozgások Korai hangok Arc kifejezések Tekintet Egyszerű gesztusok IV. Konvencionális kommunikáció Konvencionális gesztusok Specifikus hangadások Oda-vissza néz V. Konkrét szimbólumok Tárgyi szimbólumok Képi szimbólumok Mutogatás Hangutánzás VI. Absztrakt szimbólumok Kiejtett szó Manuális jel Írott szó Braille-írással lejegyzett szó VII. Nyelv Két vagy több szimbólum kombinációja	A1 Diszkomfortot fejez ki I	A2 Komfortot fejez ki I						A3 Más emberek iránt érdeklődését fejezi ki I	Szimbólumtípus Határozza meg, milyen típusú szimbólum használt az V., VI. és VII. szinten (pl.: képi szimbólumok, tárgyi szimbólumok, manuális jelek, beszéd) <hr/> Kulcs: ☐ = Kialakuló ☐ = Elsajátított									
	B1 Tiltakozik II	B2 Tevékenységet folytat II			B3 Valamiből többet megszerez II			B4 Felkelti a figyelmet II	C8 Figyelmet kér III	C9 Vonzalmat mutat III	C10 Üdvözlő IV	C11 Kínál, megoszt IV	C12 Írányítja más figyelmét IV	C13 Udvarias szociális formák IV	C14 Válaszol eldöntendő kérdésre IV	C15 Kérdez IV	C16 Megnevez dolgokat, embereket V	C17 Megjegyzést tesz V
	C1 Visszaautasít vagy elutasít III	C2 Tevékenység folytatását kéri III	C3 Új tevékenységet kéri III	C4 Valamiből többet kéri III	C5 Választ III	C6 Új dolgot kéri III	C7 Hiányzó dolgot kéri III	C8 Figyelmet kér IV	C9 Vonzalmat mutat IV	C10 Üdvözlő IV	C11 Kínál, megoszt IV	C12 Írányítja más figyelmét IV	C13 Udvarias szociális formák IV	C14 Válaszol eldöntendő kérdésre IV	C15 Kérdez IV	C16 Megnevez dolgokat, embereket V	C17 Megjegyzést tesz V	
	C1 Visszaautasít vagy elutasít IV	C2 Tevékenység folytatását kéri IV	C3 Új tevékenységet kéri IV	C4 Valamiből többet kéri IV	C5 Választ IV	C6 Új dolgot kéri IV	C7 Hiányzó dolgot kéri IV	C8 Figyelmet kér V	C9 Vonzalmat mutat V	C10 Üdvözlő V	C11 Kínál, megoszt V	C12 Írányítja más figyelmét V	C13 Udvarias szociális formák V	C14 Válaszol eldöntendő kérdésre V	C15 Kérdez V	C16 Megnevez dolgokat, embereket VI	C17 Megjegyzést tesz VI	
	C1 Visszaautasít vagy elutasít V	C2 Tevékenység folytatását kéri V	C3 Új tevékenységet kéri V	C4 Valamiből többet kéri V	C5 Választ V	C6 Új dolgot kéri V	C7 Hiányzó dolgot kéri V	C8 Figyelmet kér VI	C9 Vonzalmat mutat VI	C10 Üdvözlő VI	C11 Kínál, megoszt VI	C12 Írányítja más figyelmét VI	C13 Udvarias szociális formák VI	C14 Válaszol eldöntendő kérdésre VI	C15 Kérdez VI	C16 Megnevez dolgokat, embereket VII	C17 Megjegyzést tesz VII	
	C1 Visszaautasít vagy elutasít VI	C2 Tevékenység folytatását kéri VI	C3 Új tevékenységet kéri VI	C4 Valamiből többet kéri VI	C5 Választ VI	C6 Új dolgot kéri VI	C7 Hiányzó dolgot kéri VI	C8 Figyelmet kér VII	C9 Vonzalmat mutat VII	C10 Üdvözlő VII	C11 Kínál, megoszt VII	C12 Írányítja más figyelmét VII	C13 Udvarias szociális formák VII	C14 Válaszol eldöntendő kérdésre VII	C15 Kérdez VII	C16 Megnevez dolgokat, embereket VIII	C17 Megjegyzést tesz VIII	
	C1 Visszaautasít vagy elutasít VII	C2 Tevékenység folytatását kéri VII	C3 Új tevékenységet kéri VII	C4 Valamiből többet kéri VII	C5 Választ VII	C6 Új dolgot kéri VII	C7 Hiányzó dolgot kéri VII	C8 Figyelmet kér VIII	C9 Vonzalmat mutat VIII	C10 Üdvözlő VIII	C11 Kínál, megoszt VIII	C12 Írányítja más figyelmét VIII	C13 Udvarias szociális formák VIII	C14 Válaszol eldöntendő kérdésre VIII	C15 Kérdez VIII	C16 Megnevez dolgokat, embereket IX	C17 Megjegyzést tesz IX	
VISSZAUTASÍTÁS	MEGSZERZÉS						SZOCIÁLIS					INFORMÁCIÓ						

A Kommunikációs Mátrix profilja

Charity Rowland, Ph.D.

©1990, 1996, 2004

Fordította és adaptálta magyar nyelvre: Ivaskó Livia PhD és Kisföldi Zsófia

Oregon Institute on Disability & Development

1-888-909-4030

www.designtolearn.com

A Kommunikációs Mátrix

... szakembereknek

egy kommunikációs képességeket felmérő eszköz azoknak, akik a kommunikációs fejlődés korai szakaszában vannak. Magában foglalja a kifejezés minden formáját, és segítséget nyújt azok számára, akik nincsenek birtokában a hagyományos kommunikációs eszközöknek. Az eszköz szülők számára készült változatban is elérhető nyomtatva és online a következő oldalon:

www.designtolearn.com

Látogassa meg oldalunkat további gyakorlati információért és anyagokért!

Oregon Institute on Disability & Development

Design to Learn Projects

1-888-909-4030

Látogassa meg

www.designtolearn.com

oldalunkat további gyakorlati információért és anyagokért!